

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Скороход А.К. та іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 12056 від 23.09.2024)

Згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 24 вересня 2024 року (електронна картка документа (1668188) Комітет на засіданні 7 жовтня 2024 року (протокол № 206) розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Скороход А.К. та іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 12056 від 23.09.2024).

Комітет зазначив, що Верховна Рада України заслуховує звіт про діяльність тимчасової слідчої комісії в будь-який час не пізніше встановленого терміну для її діяльності або на вимогу тимчасової слідчої комісії раніше цього терміну, але не більше двох разів за весь термін її діяльності (частина сьома статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Вимоги до висновків щодо роботи тимчасової слідчої комісії, особливості надання тимчасовою слідчою комісією звіту щодо її роботи визначені положеннями статей 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 87, 88 Регламенту Верховної Ради України.

Так, результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає в звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Тимчасова слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем слідчої комісії (частина друга статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»).

У пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії (частина третя статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина друга статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Своєю чергою, у статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України встановлені вимоги до розгляду Верховною Радою України звіту тимчасової слідчої комісії.

За результатами розгляду висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти рішення, зокрема, взяти їх до відома; припинити повноваження тимчасової слідчої комісії, а в разі необхідності вирішити питання щодо, зокрема, направлення матеріалів слідчої комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного реагування; направити висновки слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі; опублікувати висновки слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

Комітет зазначив, що 21 вересня 2023 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у

Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями (Постанова Верховної Ради України № 3393-IX) (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначено, що строк діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік з дня її утворення, а також що звіт про виконану роботу комісії має бути заслуханий не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення, тобто до 21 березня 2024 року.

Так, 21 березня 2024 року, в останній день шестимісячного строку, народним депутатом України – головою Тимчасової слідчої комісії Скороход А.К. було внесено на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України про «проміжний звіт» Тимчасової слідчої комісії (реєстр. № 11106), який було розглянуто Комітетом та ухвалено експертний висновок¹. Цей проект Постанови очікує розгляду Верховною Радою України.

Своєю чергою, 23 вересня 2024 року, після закінчення строку повноважень Тимчасової слідчої комісії в один рік (21 вересня 2024 року), народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Скороход А.К. та іншими (всього 6 підписів) було внесено до Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями» (реєстр. № 12056), а також звіт Тимчасової слідчої комісії (далі – Звіт), у додатку до проекту Постанови Верховної Ради України.

1. Щодо змісту проекту Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 12056) Комітет зазначив таке.

1.1. Проектом Постанови пропонується Верховній Раді України Звіт комісії взяти до відома, завершити роботу Тимчасової слідчої комісії (пункт 3 проекту Постанови) та одночасно утворити нову Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких

¹ Висновок Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на проект Постанови Верховної Ради України «Про проміжний звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями» (реєстр. № 11106 від 21.03.2024) (протокол № 191).

комплектуються військовослужбовцями (підпункт 1 пункту 4 проекту Постанови).

1.1.1. Положеннями частин другої та шостої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» передбачено, що тимчасова слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення. Після обговорення на пленарному засіданні Верховної Ради України результатів роботи тимчасової слідчої комісії, Верховна Рада України приймає рішення щодо завершення роботи відповідної комісії або доручає їй продовжити роботу і визначає для цього термін наступного звіту.

Поряд з цим, частиною сьомою статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частиною восьмою статті 85, частиною другою статті 87 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що строк повноважень тимчасової слідчої комісії не може перевищувати одного року з дня утворення такої комісії.

З огляду на це, а також беручи до уваги те, що строк діяльності Тимчасової слідчої комісії, визначений у пункті 7 Постанови Верховної Ради України про її утворення, закінчується 21 вересня 2024 року Комітет зауважив, що ані Закон України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», ані Регламент Верховної Ради України не передбачають, що за результатами розгляду висновків і пропозицій, які містяться в звіті тимчасової слідчої комісії, Верховна Рада України може прийняти інше рішення, окрім як взяття до відома висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії та припинити повноваження такої тимчасової слідчої комісії.

1.1.2. Відповідно до положень частини другої статті 84, статті 91 Конституції України, статті 47 Регламенту Верховної Ради України – Верховна Рада України приймає рішення виключно на її пленарних засіданнях після обговорення питань більшістю голосів народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, крім випадків, передбачених Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

З огляду на це Комітет зауважив, що згідно з положеннями частини третьої статті 89 Конституції України, для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, Верховна Рада України утворює тимчасові слідчі комісії, якщо за це проголосувала не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України.

У частині першій статті 138 Регламенту Верховної Ради України визначено, що постанови та інші акти (резольюції, декларації, звернення, заяви) Верховної Ради України, визначені статтею 46 Регламенту Верховної Ради України,

Верховна Рада України приймає більшістю голосів народних депутатів України від її конституційного складу, крім випадків, визначених Конституцією України.

Своєю чергою, у статтях 4, 21 та 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статтях 85, 87 та 88 Регламенту Верховної Ради України визначено порядок прийняття рішень про утворення тимчасової слідчої комісії за, яке має проголосувати не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України, що визначено Конституцією України та подання звіту Верховній Раді України тимчасовою слідчою комісією про виконану роботу, що передбачає прийняття парламентом рішення більшістю голосів народних депутатів України від його конституційного складу.

Крім цього, згідно з частиною шостою статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», після обговорення на пленарному засіданні Верховної Ради України результатів роботи, зокрема, тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України приймає рішення щодо завершення роботи такої комісії або доручає їй продовжити роботу і визначає для цього термін наступного звіту.

Отже, рішення Верховної Ради України щодо заслуховування звіту тимчасової слідчої комісії та щодо продовження чи завершення її роботи приймається більшістю голосів народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, тобто не менше ніж 226 голосів народних депутатів України, а рішення Верховної Ради України про утворення тимчасової слідчої комісії приймається не менш як однією третьиною голосів народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, тобто не менш як 150 голосів народних депутатів України.

Таким чином, поєднання в одному проекті постанови Верховної Ради України питань щодо заслуховування звіту тимчасової слідчої комісії та завершення її роботи з наступним утворенням нової тимчасової слідчої комісії, прийняття яких передбачає різну кількість голосів народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, не узгоджується з вимогами Конституції України, Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та Регламенту Верховної Ради України.

1.1.3. Положеннями частини п'ятої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини четвертої статті 85, частини другої статті 87 Регламенту Верховної Ради України визначено що Верховна Рада України приймає постанову про утворення тимчасової слідчої комісії, в якій визначає: назву тимчасової слідчої комісії; завдання і коло питань, для підготовки і попереднього розгляду яких утворюється тимчасова слідча комісія; кількісний і персональний склад тимчасової слідчої комісії, голову тимчасової слідчої комісії та заступника голови; термін діяльності тимчасової слідчої комісії (на заздалегідь визначений час або на час виконання певної роботи); термін звіту тимчасової слідчої комісії

про виконану роботу, який не перевищує шести місяців з дня її утворення; заходи щодо кадрового, матеріально-технічного, фінансового, інформаційного та організаційного забезпечення діяльності тимчасової слідчої комісії.

Своєю чергою, в додатках до Положення «Про порядок роботи з документами у Верховній Раді України», затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19, наведені шаблонні форми актів Верховної Ради України, зокрема, форма акта про утворення тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України (пункт 1.7. додатку 1 до Положення), якому не відповідає проект Постанови (реєстр. № 12056).

1.1.4. Відповідно до положень частин другої та третьої статті 85, частини другої статті 87 Регламенту Верховної Ради України порядок утворення тимчасової слідчої комісії передбачає, що тимчасова слідча комісія утворюється з числа народних депутатів України, які дали на це згоду. Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової слідчої комісії подаються депутатськими фракціями (депутатськими групами) у п'ятиденний строк з дня направлення до них звернення ініціатора (ініціаторів) утворення тимчасової слідчої комісії. У складі тимчасової слідчої комісії може бути представлено не менш як по одному народному депутату України від кожної депутатської фракції (депутатської групи). Якщо депутатська фракція (депутатська група) не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій слідчій комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції (депутатської групи).

Крім цього, пунктом 286 Положення «Про порядок роботи з документами у Верховній Раді України», затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19, передбачено, що проект постанови Верховної Ради України про утворення тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України реєструється разом з поданням, пояснювальною запискою, а також копіями листів про направлення пропозицій та отримані відповіді щодо входження народних депутатів України до складу відповідної комісії від депутатських фракцій (депутатських груп).

З огляду на це Комітет зауважив, що ініціаторами не додано до проекту Постанови (реєстр. № 12056) пропозиції депутатських фракцій (депутатських груп) щодо кількісного та персонального складу Тимчасової слідчої комісії з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями, яку пропонується утворити відповідно до підпункту 1 пункту 4 цього проекту Постанови, що може свідчити про не дотримання вимог

Регламенту Верховної Ради України та прийнятих відповідно до нього нормативно-правових актів.

1.1.4.1. У підпункті 2 пункту 4 проекту Постанови пропонується «Визначити кількісний склад Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями – десять народних депутатів України у складі, передбаченому пунктами 3, 4 Постанови Верховної Ради України від 21 вересня 2023 року № 3393-IX «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Верховної Ради України № 3595-IX від 23.02.2024)».

Комітет звернув увагу на те, що у пункті 3 Постанови Верховної Ради України (№ 3393-IX) було визначено кількісний склад Тимчасової слідчої комісії – 10 народних депутатів України, а у пункті 4 зазначено про обрання голови Тимчасової слідчої комісії – народного депутата України Скороход А.К. (депутатська група «Партія «За майбутнє») та заступника голови Тимчасової слідчої комісії – народного депутата України Яцик Ю.Г. (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»).

З огляду на це Комітет зазначив, що в частині визначення персонального складу Тимчасової слідчої комісії проект Постанови (реєстр. № 12056), окрім посилання на пункт 4 Постанови Верховної Ради України № 3393-IX, не містить положень щодо персонального складу комісії або посилання на пункт 5 цієї ж Постанови Верховної Ради України (із змінами, внесеними згідно з Постановою Верховної Ради України № 3595-IX від 23.02.2024), який передбачав обрання до складу Тимчасової слідчої комісії також представників депутатських фракцій ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ», ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРІСТЬ», Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», Політичної Партії «ГОЛОС», депутатських груп «Платформа за життя та мир», «Відновлення України», «Партія «За майбутнє» та «ДОВІРА».

Враховуючи наведене, Комітет зауважив, що запропонована редакція проекту Постанови (реєстр. № 12056) передбачає утворення Тимчасової слідчої комісії з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями, де факто, у складі лише двох народних депутатів України – голову комісії та заступника голови комісії, що не

узгоджується з положеннями підпункті 2 пункту 4 проекту Постанови, якими визначено кількісний склад Тимчасової слідчої комісії – 10 народних депутатів України, та суперечить вимогам Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (частини одинадцята та дванадцята статті 4, частина перша статті 5, пункт 1 частини першої статті 7) і Регламенту Верховної Ради України (частина сьома статті 85, частини друга та п'ята статті 87) щодо обрання секретаря тимчасової слідчої комісії.

Відтак, у підпункті 2 пункту 4 проекту Постанови в частині утворення Тимчасової слідчої комісії замість посилання на пункти 3 та 4 Постанови Верховної Ради України № 3393-IX мало б бути зазначено про обрання голови та заступника голови Тимчасової слідчої комісії, а також про персональний склад цієї комісії, які б відповідали пунктам 4, 5 Постанови Верховної Ради України № 3393-IX та пункту 1 Постанови Верховної Ради України від 23 лютого 2024 року № 3595-IX «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями», якою було внесено зміни до персонального та кількісного складу Тимчасової слідчої комісії.

1.1.5. У преамбулі проекту Постанови наголошується на підставах, які слугують причиною прийняття цього проекту, а саме: «у зв'язку з триваючою збройною агресією російської федерації проти України, необхідністю здійснення парламентського контролю за розслідуванням можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями у період дії воєнного стану в Україні ...».

Своєю чергою Комітет звернув увагу на те, що всупереч вимогам законодавчої техніки зміст преамбули повторюється в абзаці першому пункту 4 проекту Постанови, в якому передбачено підстави, зокрема, для утворення нової Тимчасової слідчої комісії, а саме: «для забезпечення здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу 2 Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX».

1.6. У підпункті 1 пункту 4 проекту Постанови основними завданнями нової Тимчасової слідчої комісії пропонується визначити:

«проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення законодавства України у відповідних підрозділах Міністерства оборони України та Збройних Сил України, а також у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, військово-лікарських комісіях, пов'язаних із здійсненням призову на військову службу та звільненням з військової служби громадян України;

проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення законодавства України у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, військово-лікарських комісіях, пов'язаних із встановленням придатності до військової служби військовозобов'язаних і військовослужбовців, та оформленням відповідних документів;

проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення законодавства України, пов'язаних із розрахунком, нарахуванням та виплатою грошового забезпечення (заробітної плати), додаткових грошових винагород, компенсаційних виплат тощо у відповідних підрозділах Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Служби безпеки України;

проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення прав військовослужбовців під час ведення бойових дій (виконання ними бойових та спеціальних завдань), а також під час повсякденної діяльності військ (сил) Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Служби безпеки України;

проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення прав безвісно відсутніх військовослужбовців, прав військовослужбовців, які самовільно залишили військову частину або місце служби, у відповідних підрозділах Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Служби безпеки України;

проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення законодавства України, пов'язаних з порушенням службових розслідувань та притягненням військовослужбовців до дисциплінарної відповідальності у відповідних підрозділах Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Служби безпеки України;

проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення законодавства України, пов'язаних із здійсненням закупівель, у тому числі, але не обмежуючись, військової техніки, зброї та боєприпасів, речового майна, засобів індивідуального захисту, продуктів харчування, паливно-мастильних матеріалів та іншого у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України,

Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Головному управлінні розвідки, Служби безпеки України».

1.6.1. Комітет звернув увагу на те, що запропонований ініціаторами перелік основних завдань є відмінним від переліку основних завдань Тимчасової слідчої комісії, утвореної відповідно до Постанови (№ 3393-IX).

Так, цей перелік пропонується доповнити завданням такого змісту:

«проведення перевірки та розслідування можливих фактів порушення законодавства України, пов'язаних із здійсненням закупівель, у тому числі, але не обмежуючись, військової техніки, зброї та боєприпасів, речового майна, засобів індивідуального захисту, продуктів харчування, паливно-мастильних матеріалів та іншого у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, Національній гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Головному управлінні розвідки, Служби безпеки України».

З огляду на це Комітет зауважив, що депутатськими фракціями і депутатськими групами було надано пропозиції щодо кількісного та персонального складу Тимчасової слідчої комісії, основні завдання якої не передбачали виконання комісією наведеного завдання.

Відтак, за відсутності доданих до проекту Постанови пропозицій від депутатських фракцій та депутатських груп, які б передбачали делегування своїх представників до складу нової Тимчасової слідчої комісії для виконання визначених у проекті Постанови завдань, про що було зазначено у підпункті 1.1.4. цього Висновку, вбачається за доцільне виключити останній абзац підпункту 1 пункту 4 проекту Постанови, яким пропонується розширити перелік основних завдань нової Тимчасової слідчої комісії.

1.7. Комітет зазначив, що у пункті 2 проекту Постанови пропонується звіт Тимчасової слідчої комісії, зокрема: «...оприлюднити на офіційному веб-сайті Верховної Ради України». З огляду на це Комітет зауважив, що відповідно до частини п'ятої статті 7 Регламенту Верховної Ради України Апарат Верховної Ради України забезпечує ведення бази даних нормативно-правової інформації «Законодавство України», що містить, у тому числі, еталонні електронні тексти оригіналів прийнятих Верховною Радою України актів, відтак, і Постанова Верховної Ради України і звіт як додаток до неї вже є обов'язковими для розміщення на офіційному веб-сайті Верховної Ради України.

Враховуючи наведене, у пункті 2 проекту Постанови слова «оприлюднити на офіційному веб-сайті Верховної Ради України» варто виключити.

1.8. Окремо Комітет звернув увагу на те, що у пропозиціях Тимчасової слідчої комісії (стор. 141-142 Звіту) пропонується:

«5. Направити звіт Тимчасової слідчої комісії Президенту України, Кабінету Міністрів України, Раді національної безпеки і оборони України, Збройним Силам України, Міністерству оборони України, Міністерству соціальної

політики України, Міністерству економіки України, Міністерству внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, Державній прикордонній службі України, Національній гвардії України, Національному антикорупційному бюро України, Національній поліції України, Національному агентству з питань запобігання корупції, Національній академії наук України, начальникам обласних військових адміністрацій та Київської міської військової адміністрації, головам міських рад обласних центрів та міста Києва поінформувати Верховну Раду України про результати розгляду звіту Тимчасової слідчої комісії для розгляду в межах їх компетенції та відповідного реагування»;

«6. Кабінету Міністрів України, Раді національної безпеки і оборони України, Збройним Силам України, Міністерству оборони України, Міністерству соціальної політики України, Міністерству економіки України, Міністерству внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань, Державній прикордонній службі України, Національній гвардії України, Національному антикорупційному бюро України, Національній поліції України, Національному агентству з питань запобігання корупції, Національній академії наук України, начальникам обласних військових адміністрацій та Київської міської військової адміністрації, головам міських рад обласних центрів та міста Києва проінформувати Верховну Раду України про результати розгляду звіту Тимчасової слідчої комісії у місячний строк».

З огляду на це Комітет зауважив, що наведені пропозиції не знайшли свого відображення у тексті проекту Постанови.

Крім цього, запропонована редакція пропозицій не відповідає положенням частини 4 статті 88 Регламенту Верховної Ради України, якими передбачено, що при розгляді висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України в разі необхідності вирішує питання щодо:

направлення матеріалів тимчасової слідчої комісії Генеральному прокурору для їх вивчення та відповідного реагування;

направлення висновків тимчасової слідчої комісії Президенту України, Прем'єр-міністру України;

направлення висновків тимчасової слідчої комісії для реагування відповідному державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі згідно із законом.

Враховуючи наведене, Комітет зазначив, що текст проекту Постанови в частині щодо Звіту Тимчасової слідчої комісії мав містити окремі пункти, які враховували б пропозиції Тимчасової слідчої комісії, зазначені у пунктах 5 та 6 «Пропозиції» (стор. 141-142 Звіту), та відповідали наведеним положенням Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та Регламенту Верховної Ради України.

2. Щодо оформлення проекту Постанови (реєстр. № 12056), Комітет зазначив таке.

2.1. Згідно з Правилами оформлення проектів законів та основними вимогами законодавчої техніки (Методичні рекомендації) у разі якщо власна назва є довгою та/або неодноразово вживається у тексті законопроекту, на початку закону дається повна назва, а в дужках зазначається, що далі по тексту вживатиметься коротка назва.

З огляду на це, у підпункті 1 пункту 4 проекту Постанови варто надати скорочену назву утворюваної Тимчасової слідчої комісії, а саме: «утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначити її основними завданнями:».

2.2. Крім цього, текст проекту Постанови потребує внесення редакційних уточнень, а саме:

у підпункті 2 пункту 4:

слово «Визначити» варто замінити словами і знаком «визначити, що»;

знак і слово «– десять» замінити цифрами «10»;

слова «Збройних сил України» замінити словами «Збройних Сил України»;

підпункти 2-4 пункту 4 не мають починатися із великої літери;

підпункти 5 та 6 пункту 4 мають бути окремими пунктами проекту Постанови.

2.3. Комітет звернув увагу на те, що відповідно до абзацу другого підпункту 6 пункту 246 Положення «Про порядок роботи з документами у Верховній Раді України», затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19, у разі оформлення документа (додатків до нього) на двох і більше сторінках друга та наступні сторінки нумеруються. Номери сторінок ставляться посередині верхнього поля сторінки арабськими цифрами без зазначення слова «сторінка» та розділових знаків, що не було зроблено при оформленні проекту Постанови.

3. Щодо змісту Звіту Комітет зазначив таке.

На стор. 4 Звіту (Розділ II «Загальні напрями роботи та питання, розглянуті на засіданнях Тимчасової слідчої комісії») зазначено про те, що «під час опрацювання наданої Тимчасовій слідчій комісії запитуваної інформації встановлені факти порушення строків надання відповідей та/або ненадання інформації взагалі, а в окремих випадках зафіксована відмова у розгляді звернення. При цьому у процесі роботи секретаріат Тимчасової слідчої комісії неодноразово зіштовхувався з перешкодами в отриманні необхідної інформації, що створювало затримки у роботі Тимчасової слідчої комісії, ускладнення у

підготовці до засідань через потребу в отриманні додаткової інформації. Саме тому, в окремих випадках (систематичного ненадання або неповного надання інформації на звернення Тимчасової слідчої комісії), з метою притягнення до винних осіб до відповідальності за невиконання законних вимог Тимчасової слідчої комісії та покращення організаційного забезпечення її роботи, Тимчасовою слідчою комісією подавались заяви до правоохоронних органів про вчинення кримінального правопорушення, відповідальність за яке передбачена частиною 2 статті 351 Кримінального кодексу України (невиконання службовою особою законних вимог тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України, створення штучних перешкод у їх роботі, надання недостовірної інформації)».

У свою чергу у пункті 8 Висновків Тимчасової слідчої комісії (стор. 137 Звіту) зазначено, що «з метою підвищення ефективності діяльності Тимчасових слідчих комісій пропонується підготувати зміни до чинного законодавства щодо підвищення статусу комісій, посилення та розширення відповідальності за невиконання їх законних вимог та покращення організаційного забезпечення їх роботи».

З огляду на це Комітет зауважив, що відповідно до положень частини першої статті 29 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» посадові особи, службові особи органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, керівники (або посадові особи, які виконують їх обов'язки) підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань та окремі громадяни за порушення вимог цього Закону несуть адміністративну чи кримінальну відповідальність згідно із законом. Так, зокрема, положеннями частини другої статті 351 Кримінального кодексу України передбачено, що невиконання службовою особою законних вимог тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України, створення штучних перешкод у їх роботі, надання недостовірної інформації – караються штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Крім цього, за відмову особи, запрошеної тимчасовою слідчою комісією, від давання показань як свідка або за відмову експерта чи перекладача без поважних причин від виконання покладених на них обов'язків експерта чи перекладача під час проведення розслідування слідчою комісією, а також за надання завідомо неправдивих показань, завідомо неправдивого висновку експерта, завідомо неправильного перекладу, зробленого перекладачем, винні особи несуть відповідальність згідно із законом (частина друга статті 29 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина перша статті 384, частина перша статті 385 Кримінального кодексу України). Також Комітет привернув увагу до положень абзацу першого пункту 27 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», якими передбачено, що

національна поліція України відповідно до покладених на неї завдань здійснює привід осіб за рішенням тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України.

Враховуючи наведене Комітет зазначив, що не можна дійти однозначного висновку щодо пропозиції Тимчасової слідчої комісії про підготовку змін до чинного законодавства «щодо підвищення статусу комісій», викладеної у пункті 8 Висновків.

Враховуючи зазначене, Комітет зауважив, що проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями» (реєстр. № 12056) оформлено та зареєстровано з порушенням вимог статей, зокрема, 4, 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та статей 85, 87, 88, 138 Регламенту Верховної Ради України, Положення «Про порядок роботи з документами у Верховній Раді України», затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19.

Враховуючи викладене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення, посади в яких комплектуються військовослужбовцями», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Скороход А.К. та іншими (всього 6 підписів) (реєстр. № 12056 від 23.09.2024), та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України, відповідно до статті 138 Регламенту Верховної Ради України, визначитися шляхом голосування щодо цього проекту Постанови з урахуванням зауважень Комітету, викладених у висновку, зокрема:

у пункті 2 проекту Постанови слова «оприлюднити на офіційному веб-сайті Верховної Ради України» виключити;

абзац перший пункту 4 виключити;

у підпункті 2 пункту 4 проекту Постанови в частині утворення Тимчасової слідчої комісії замість посилання на пункти 3 та 4 Постанови Верховної Ради України № 3393-ІХ зробити посилання на пункти 4, 5 Постанови Верховної Ради України № 3393-ІХ із змінами внесеними Постановою Верховної Ради України від 23 лютого 2024 року № 3595-ІХ, та редакційних уточнень:

у підпункті 2 пункту 4:

слово «Визначити» замінити словами і знаком «визначити, що»;

знак і слово «– десять» замінити цифрами «10»;

слова «Збройних сил України» замінити словами «Збройних Сил України»;
підпункті 2-4 пункту 4 не мають починатися із великої літери;
підпункти 5 та 6 пункту 4 змінити на пункти 5 та 6 проекту Постанови;
у підпункті 1 пункту 4 останній абзац виключити.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

РАДА

РАДА

С.В. КАЛЬЧЕНКО

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА

РАДА